

Говор замјеника предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ и члана делегације Парламентарне скупштине БиХ при ПС Савјета Европе Мартина Рагуџа на редовном засједању Парламентарне скупштине Савјета Европе у оквиру расправе на тему "Концепт нације"

Стразбур, 26. јануар 2006.

"Најприје желим честитати извјесиоцу на веома фасцинантном и аналитичном документу који је пред нама.

Г. Frunda показао је изузетан сензибилитет за веома комплексну материју.

Колико год је основана теза извјестиоца, да је скоро немогуће изнаћи заједничку дефиницију нације, овај документ аналитичношћу и приједлозима показује да је због еуропске будућности, успркос свим различитим тумачењима, нужен заједнички приступ.

Посебно је значајна констатација да на територији скоро свих земаља чланица Вијећа Еуропе живе различите скупине људи, грађана те исте државе или грађанске нације, који припадају или су дио различите културне нације (углавном су то националне мањине). Због тога, посебно треба афирмирати приједлог јачања веза сваког еуропског грађањина са својим идентитетом, културом, традицијом и повјесћу.

То је изванредно битно због могућег дефинирања сваког од нас као припадника културне нације. Посебно подржавам, респектирајући политичку и правну димензију, толерантнији приступ односу државе и нације, односно националне мањине. То ће резултурати правом сваког појединца да припада нацији којој осјећа да припада, било у својству држављанства или у смислу језика, културе и традиције.

Но поред доминантног феномена, позиције и права националних мањина, заштите њиховог идентитета, уз поштивање територијалног суверенитета, пријатељског односа међу државама, пацта сунт серванта, поштивање људских права, спријечавање дискриминације, не смијемо занемарити ни другу важну

димензију концепта нације. Најизразитији примјер су земље у којима живи више нација, а истовремено су те нације у културолошком смислу дио нација које имају своје посебне државе, најчешће у сусједству.

Најизразитији примјер ове димензије јесте Босна и Херцеговина. Босна и Херцеговина се у меморандуму објашњења издвојено третира "Као једина земља чланица Вијећа Европе која је истински и уставно мултиетничка".

Нажалост, Устав Босне и Херцеговине из 1995. године парафиран у Daytonu, а потписан у Паризу, није конзистентно ријешио права, сва три конститутивна народа, нације Бошњака, Хрвата и Срба.

Устав из '95. године који је на различит начин ријешио питања и отворио простор за територијалне и институционалне ексклузивизме, никада није добио демократски легитимитет грађана и верификацију у Парламентарној скупштини БиХ.

Различит начин рјешавања ових питања не може бити европски стандард, нити стандард иза којих може стајати Вијеће Европе.

Чак ни налаз Венецијанске комисије гледе уставне ситуације у БиХ није до краја сагледао све контрадикторности и значај овог питања.

Нигдје па ни у Босни и Херцеговини на простору исте државе, не могу опстати различити стандарди рјешавања националног питања, стога нови устав који ће добити демократски и институционални легитимитет је сине qua non будућности Босне и Херцеговине." (крај)